

OČ JDE

Co nejlépe pracovat pro mír

Otázkou č. 1 světové politiky je nebezpečí totální války s použitím jaderných zbraní. K ocenění vzájemné situace obou táborů, které dnes vlastní atomické zbraně, je vhodné připomenout si slova sovětského maršála Malinovského na lednovém zasedání Nejvyššího sovětu v Moskvě. Tam pravil:

“Moderní raketové střely dosahují nesmírné rychlosti, výšky a vzdálenosti a jsou s to zasáhnout v krátké době, s jistotou a za jakýchkoliv povětrnostních podmínek nukleárními náložemi nejrozmanitější síly kterékoliv místo na světě. Dávají možnost současně vést mohutný úder na velké množství terčů.”

K tomu dodal výpočet, že sto atomových a vodíkových bomb by zničilo průmyslová a populační centra na rozloze 300-500.000 čtverečních kilometrů a zamořilo celé státy radioaktivním zářením.

To ovšem platí nejen o odpůrcích Sovětského svazu, ale i o Sovětském svazu samém. Malinovský i Chruščov několikrát opakovali, že Sovětský svaz je méně zranitelný atomickými zbraněmi než demokratické mocnosti, poněvadž má větší rozlohu a jeho hustota obyvatelstva je menší. Toto tvrzení je klamně. Velká většina Sovětského svazu, přesně zmapovaného americkými výzvědnými letci, je pokryta neobyvatelnými tundrami, pouštěmi a ledovými pláněmi, zatím co průmysl a obyvatelstvo jsou soustředěny na ploše nepřesahující příliš 500.000 čtverečních kilometrů. Jejich zničení by znamenalo také konec Sovětského svazu.

Stejně tak nepřesné je tvrzení o zranitelnosti západního světa. Severoamerický kontinent sám měří 20 milionů čtverečních kilometrů, tedy téměř tolik, co Sovětský svaz. Ale to není nejvýznamnějším činitelem. Rozhodující je, že západní mocnosti mají pro odpalování střel a startování nezasazitelných výškových bombardérů k dispozici asi 70% povrchu zeměkoule, včetně oceánů, zatím co Sovětský svaz má k těmto účelům jen asi 7%. To znamená, že smrtící záření z radioaktivních výbuchů, kterých by bylo třeba k zneškodnění celé plochy, kterou má k dispozici svobodný svět, by znamenalo smrt i pro obyvatelstvo Sovětského svazu; ale jeho odpůrci by mohli zcela zamořit komunistické území a stále mít naděje na přežití.

Sovětský svaz má jednu výhodu, které je si vědom a které plně využívá a zneužívá: je to okolnost, že Západ nepovede první úder atomickými zbraněmi na území svého odpůrce. Vysoký sovětský důstojník, který přešel minulého roku na stranu Západu, přinesl doklady, že strategie branné moci Sovětského svazu je budována na předpokladu — a jistotě, že mu bude dovoleno vést

první, ničící úder na centra svobodného světa. A na druhé straně je strategie svobodného světa budována na stejném předpokladu: míří k tomu, aby i po prvním úderu útočnicka zbylo dosti síly k *odvetnému* úderu, který by útočnicka zničil. Tato strategie má *odstrašit* Sovětský svaz od útoku hrozbou ničivé odplaty. Rozptýlení základů svobodného světa, rozmanitost palebných prostředků (letadla, rakety, mateřské letadlové lodě, křižníky a ponorky) a zásoba výbušnin zaručují účinnost této strategie. Informace z nejvyšších amerických vojenských míst praví výslovně, že zásoba amerických atomických střel a bomb je taková, že na každického obyvatele zeměkoule připadá průměrně výbušná síla, rovnající se nejméně pěti tunám dynamitu.

V pozadí této rozdílné strategie je rozdílnost politické struktury. Ať jsou nedostatky demokracie v západních státech jakékoliv, zůstává skutečnost, že žádný státník a žádná vláda nemohou dát příkaz k útočné válce. Nejde jen o to, že by to neslo veřejné mínění; i veřejné mínění v komunistických státech je nepochybně proti útočné válce vůbec a proti útoky jadernými zbraněmi zejména. Rozhodující je, že veřejné mínění v západních státech má prostředky, jak státníky a vlády kontrolovat a jak jim bránit a zabránit v útočné válce. Konec konců nejsilnějším bojovníkem za mír je lid, protože lid nejvíce trpí válkou. V západních státech má lid účinnou možnost určovat politiku státu a kontrolovat vládu. Není tomu tak ve státech komunistických, kde vliv veřejného mínění na rozhodování komunistické strany je velmi omezený a kde kontrola vlády a politika strany lidem je přímo a otevřeně zatracována jako “živelnost” a “chvostizmus”. Proto může sovětské vedení plánovat svou vojenskou strategii na předpokladu, že mu bude povoleno privilegium prvního ničivého atomického úderu.

Z toho ovšem plyne, že skutečné nebezpečí vyvolání atomické války hrozí jen s jedné strany. Západní svět nepoužil atomických zbraní ani v době, kdy na ně měl monopol; tím méně by jich použil k útoku nyní. Proto nápor všech, kdo si upřímně přejí míru, musí být namířen tam, odkud hrozí největší nebezpečí iniciativy k rozpoutání totální atomické války — proti nedostatku vlivu veřejného mínění a lidové kontroly nad rozhodováním vládnoucí skupiny KS Sovětského svazu, která dnes má v rukou jediná možnost atomickou válku začít. (Možná, že v nejbližších letech už nebude sama a že stejnou moc nabude i vedení KS Číny.)

Je samozřejmě nerealistické očekávat, že by se rázem změnila struktura komunistické společnosti tak, aby vliv veřejnosti a kontrola vlády lidem se rovnala rozhodování, které má lid v zemích s demokratickou strukturou, ze-

jména, že by se komunistické strany podřídily rozhodnutí lidu formou svobodných voleb. Ale každý sebemenší krok k tomu, aby se moc vedoucích KS SS stala méně monopolistickou, je krokem k větší bezpečnosti míru. Větší slovo ostatních komunistických stran při budování politiky KS SS; větší pravomoc ÚV jednotlivých komunistických stran při kontrole a rozhodování předsednictva strany; častější zasedání a větší svoboda stranických sjezdů zejména v poměru k ÚV a politbyru strany; větší skutečný, ne papírový vliv členstva a zabezpečení členů strany proti persekuci pro otevřenou a poctivou kritiku a iniciativní návrhy; větší vliv členstva na volbu a kontrolu funkcionářů a na jednání kterékoliv složky kterékoliv masové organizace; to všechno přispívá k zajištění míru. Neboť to všechno znamená větší podíl lidu na vedení veřejných záležitostí, a lid je největší zárukou míru, protože má na jeho udržení největší, životní zájem.

Dobře připravený a překvapivý útok se strany komunistického bloku může zasadit svobodnému světu těžké, snad smrtelné rány. Může podlomit lidskou civilizaci. V žádném případě ale nemůže zabránit tomu, aby odvetný úder napadené strany nevyhladil obyvatelstvo komunistických zemí.

Připravenost svobodného světa roste každým týdnem. Každý měsíc jsou aktivovány nové základny raketových střel nebo nové atomické ponorky či letadlové lodě s nákladem vodíkových pum křížují oceány, a nové prototypy letadel a dalekonosných děl s atomickými střelami jsou zařazovány do obranného systému svobodného světa. Atomický útok Sovětského svazu by proměnil země komunistického bloku ve smrtelnou past pro všechno obyvatelstvo. Je proto osobním zájmem každého obyvatele těchto zemí, aby učinil všechno ve svých silách k tomu, aby k přepadení svobodného světa nedošlo.

DOMA

Kolisavost a oportunizmus

V dobré víře ve šťastné řešení vytvořili zakladatelé ČSR koncepci "československého národa". V osmnáctém roce se zdálo být skutečností, kterou vývoj potvrdí; v roce 1938 to byl nevyřešený problém, jenž urychlil rozpad republiky. Komunisté měli nemalou zásluhu na tom, že původní plány byly časem rozdupány.

Košický vládní program — jak nás poučuje současná historická literatura ČSSR — byl výlučným dílem komunistů. Autorem osmé kapitoly o Slovensku byl Václav Kopecký, v roce 1945 člen předsednictva ÚV KSČ a ministr informací, v roce 1960 náměstek předsedy vlády a člen politbyra strany. Napsal před 15 lety: "Společné státní úkoly bude vláda jako centrální vláda republiky provádět v nejužší součinnosti se Slovenskou národní radou a se Sborem národních pověřenců jako výkonným orgánem SNR." Košický program slíbil dokonce (ústý Kopeckého) vytváření "národních slovenských vojenských útvarů".

Patnáctá kapitola tohoto programu pojednávala o školství, za autora je označován Zdeněk Nejedlý, v roce 1945 jako "osobnost" člen vlády, ministr školství — t. č. člen ÚV KSČ, ministr bez rezortu a prezident Čs. akademie věd. Říká se v košických slibech: "Na Slovensku bude školství v rámci celkové kulturní politiky státu zcela samostatné

jak ve svém zřízení, tak i ve svém duchu — v souhlasu s národní ideologií Slovenskou." (Podtrženo námi.)

Ferdinand Peroutka napsal ve *Svobodných novinách* dne 7. 9. 1947: "Zásady Košické dohody, pokud se týkají Slováků, jsou správné. Nejnebezpečnějším podnikem v politice vždy je pokus o potlačení faktů. Dozrání Slováků je jedním z faktů kolem nás . . ." Tlumočil myšlenku demokratů.

Jak se chovali komunisté?

Dne 9. května 1948 je schválena nová ústava, komunisté mají už moc, první z cílů, který si vytkli. Právo moc SNR je v ústavě tak úzce vymezena a tolika výjimkami a výhradami okleštěna, že SNR nemůže prakticky vyvíjet aktivní zákonodárnou činnost. Sbor pověřenců je přímo podřízen vládě. Za několik měsíců začíná a po necelých třech letech končí likvidace "národní slovenské ideologie" i v řadách komunistů-Slováků. V dějinách KSČ má toto období název "boj proti buržoaznímu nacionalismu".

V únoru 1956 zasedá XX. sjezd sovětských komunistů. Chruščov odhaluje na Stalina a pranýřuje chyby minulosti. V červnu téhož roku se i KSČ rozhoduje na celostátní konferenci napravit některé nedostatky a plnit staré sliby. Usnází se mimo jiné na zrušení těch ustanovení ústavy, která omezují kompetenci SNR. Sbor slovenských pověřenců napříště má zodpovídat nejen vládě, ale i zemskému sněmu — Slovenské národní radě. Podrobnosti obsahuje promptně schválený ústavní zákon z 31. 7. 1956 č. 33 Sb. "o slovenských národních orgánech".

V květnu 1958 se koná sjezd KS Slovenska, která je v té době již skoro deset let pouze regionálním orgánem KSČ. Setkáváme se na něm znovu s Václavem Kopeckým, jenž jménem vedení strany prohlašuje, že KSČ byla vždy proti "čechoslovakismu", který označuje za "imperialistickou koncepci nacionálního útlatku Slováků". Proč byla zvýšena práva slovenských národních orgánů? Odpovídá: "Nebylo už nebezpečí, že by se těmito opatřeními posilňovaly separatistické snahy a že by se oslabovala vnitřní jednota republiky." (Podrobnosti viz *Rudé právo* z 18. 5. 1958.)

O dva roky později, v červenci 1960, je schválena nová, "socialistická" ústava. Je zrušen Sbor pověřenců; vládní nařízení č. 102/60 Sb. ukončuje existenci celé řady oblastních orgánů státní správy na Slovensku — např. Slovenského statistického úřadu, Slovenského úřadu sociálního zabezpečení atd. V srpnu 1960 končí činnost několika slovenských výborů odborových orgánů, v září je zasažena i práce družstev na Slovensku . . . Celá vlna stejně zacílených opatření je v pohybu. I Jozef Lénart, člen politbyra slovenské strany a tajemník jejího ÚV přiznává (*Nová mysl* z 7. července 1960), že se hovoří o "likvidaci" slovenských národních orgánů.

Nejde o náhodu, ale o naplnění nového programu. Dne 23. 4. 1960 jsme četli ve slovenském týdeníku *Kultúrny život*, že do 10-20 let dojde k "zblížení jazykov", t. j. českého a slovenského; dne 14. 7. 1960 zas v *Predvoji* (kulturně politický orgán KS Slovenska) o "tendencii k zjednocovaniu narodov", t. j. českého a slovenského . . .

"Československá národnost", koncepce demokratických vůdců ČSR byla komunistům koncepcí nepřátelskou, předmětem útoků i posměšků. Bolševická verze čecho-

slovakismu, míněná zřejmě jako přechod ke konečné sovětské národnosti, je součástí nové generální linie. Taktikou, která přehlíží fakta.

“Láska k SSSR, víra ve vítězství pracujícího lidu jsou neslučitelné se sebemenšími výhradami. Cesta do bahna zrady začíná právě na šikmé ploše výhrad a pochybností o správnosti politiky Sovětského svazu v kterékoliv otázce. Každý krok Sovětského svazu je posvěcen pečeti nejvyšší spravedlnosti. . . Bezvýhradná láska k Sovětskému svazu a k soudruhu Stalinovi je základním rysem socialistického vlastenectví.” (Rudé právo 25. října 1953.)

“Každý se může mýlit, ale Stalin se považoval za neomylného. Nikdy se nikomu nepřiznal, že udělal jakoukoliv chybu, ať malou nebo velkou, přestože se dopustil nemála chyb nejen v teorii, ale i v praxi. . . Za tehdejší situace jsem často mluvil s Bulganinem; při jedné jízdě autem řekl: ‘Často se stane, že někdo je pozván k Stalinovi jako jeho přítel, a když s ním sedí, není si jist, zda půjde domů nebo do vězení.’ — Je jasné, že takové ovzduší přivádělo každého člena politbyra do velmi obtížné situace. A když uvážíme skutečnost, že v posledních letech nebyly svolávány vůbec schůze pléna ústředního výboru a že schůze politbyra se konaly jen příležitostně, občas, pak pochopíme, jak obtížné bylo pro kteréhokoliv člena politbyra zaujmout stanovisko k tomu nebo onomu nespravedlivému činu, k hrubým omylům a nedostatkům v činnosti vedení. . . Není vyloučeno, že kdyby byl Stalin zůstal u vesla několik dalších měsíců, soudruzi Molotov a Mikojan by snad již nemohli přednést své projevy na tomto sjezdu.” (N. S. Chruščov 24. února 1956 na XX. sjezdu KS SS v Moskvě.)

VE SVĚTĚ

Rozkol v komunismu

Komunistické hnutí je dítětem rozkolu a samo se nikdy od rozkolnictví neosvobodilo. Po revoluci v roce 1905 byli bolševici rozděleni na ty, kdo byli pro účast v dumě, a na oponenty parlamentní politiky. V roce 1917 stáli proti sobě obhájci okamžité bolševické revoluce a ti, kdo pochybovali o jejím úspěchu. Stalin zdogmatizoval svůj spor s bolševickou levicí i pravici a způsob, jakým jej rozřešil, komunisté dosud nezapomněli. Po druhé světové válce chtěl Stalin použít podobné metody na Titovi. Důsledky jugoslávské úchytky a sovětské neschopnosti vypořádat se s ní bez odkladu a totálně byly takové, že Sověty nechťejí nic podobného znova riskovat. Československá čistka, již padli za obětí všichni, koho Sověty pokládaly za nespolehlivé, polský vývoj a maďarská revoluce z roku 1956 jsou toho důkazem. V každém případě byl rozkol v komunistickém hnutí založen na mnoha příčinách a motivech. V podstatě však vždy šlo o to, kdo a jakou cestou povede za konečným cílem, který je pro všechny komunisty stejný. —

Od 20. sjezdu KSSS se nebezpečí rozkolu mezi komunisty rozrostlo do obrovských rozměrů, úměrných velikostí a síle protagonistů na obou stranách — Sovětského svazu a komunistické Číny. Počátky ideologického napětí mezi čínskými a sovětskými komunisty lze vidět v čínské reakci na Chruščovovu denunciaci Stalina na 20. sjezdu. Číňané nebyli spokojeni s Chruščovovou kritikou, obávající se právem jejích důsledků pro komunistický monolit a snad ještě více toho, jakým směrem Chruščov povede sovětskou zahraniční politiku. Nesnázi, do kterých se Chruščov dostal v Maďarsku a Polsku, Číňané využili k tomu, aby si ho svou věrností zavázali a aby ho přivedli na svou cestu. U příležitosti 40. výročí bolševické revoluce šli dokonce tak daleko, že otevřeně uznali primát KSSS ve světovém komunistickém hnutí a prvenství Sovětského svazu mezi komunistickými státy, zatím co na příklad Poláci se takovému uznání do poslední chvíle bránili.

Nato však přišlo čínské zklamání. Sovětský svaz se rozhodl zřejmě proti vůli čínských komunistů, že nejlepší způsob, jak podvrátit svobodný svět, je vpašovat do něho trojského koně mírového soužití. Chruščov si takovým způsobem vynutil pozvání do Spojených států a pařížskou konferenci na nejvyšší úrovni neblahé paměti a choval se při každé příležitosti jako zplnomocněnec celého komunistického bloku, zatím co Číňané byli ponecháni stranou se svou teorií bezprostředního a otevřeného střetnutí s nekomunistickým světem.

Číňané odmítli hrát tuto podřadnou úlohu a po dobré přípravě použili výročí 90. Leninových narozenin v dubnu letošního roku k tomu, aby proti sovětské politice mírového soužití postavili orthodoxní výklad leninské teorie o nevyhnutelné útočnosti západního imperialismu. Zatím co Chruščov na 21. sjezdu KSSS tvrdil, že světovou válku lze vymýtit ze života společnosti i přes přítomnost kapitalismu, čínští komunisté se jej nyní snažili porazit Leninem a jeho tvrzením, že kapitalismus se rovná válce za všech okolností a že je proto třeba, aby proti němu komunisté postavili svou ozbrojenou moc. Na toto hlavní téma bylo v Číně i v Sovětském svazu popsáno mnoho papíru. Pozoruhodné na této výměně je, že se antagonisté nikdy navzájem ne menují a že ani jedna ani druhá strana tvrzení svého odpárce nikdy neotiskne. Čtenáři komunistického tisku však dobře znají podobné monology a rozumějí komunistické stínohře, za níž se stanoviska obou stran na podkladě hlavního rozporu vyhotila také v podrobnostech.

Čínští komunisté došli k těmto závěrům: (1) Sověty se staly obětí revisionismu. (2) Rusové se ukolébávají nadějí, že kapitalismus již není expansivní, tím oslabují svou brannost a vystavují se nebezpečí kapitalistického útoku. (3) Místo aby sebe a celý komunistický blok připravovali na možnost válečného střetnutí ze Západem, plývají svými zdroji v hospodářské a politické soutěži o přizeň nových států v Asii a Africe. (4) Čína se není ochotna podrobit žádnému omezení ve zbrojení, na jehož formulaci se sama nepodílela — Sovětský svaz nemá právo jednat a zavazovat se jménem čínských komunistů. (5) Dojde-li k válce, komunistické země jsou s to unést její oběti a na troskách kapitalismu vybudovat “tisíckrát vyšší” komunistickou civilizaci.

Proti nim Rusové postavili své these: (1) Číňané jsou dogmatici, trpící dětskou nemocí komunistického levičáctví. (2) Přehlížejí, že dělat kompromis ve vhodném

okamžiku je podstatou komunistické taktiky. (3) Do- stanou-li se komunisté kdekoli k moci, ještě to nezna- mená, že mohou nastolit komunismus přes noc. (4) So- větská pomoc novým zemím v Asii a Africe je nejlepší cesta, jak je připravit na komunismus — proč tedy riskovat světovou válku pro věc, která je už předem vyhraná? (5) Světová válka skrývá v sobě stejně velké nebezpečí jak pro Západ tak pro komunistický blok, a proto je třeba útočit proti kapitalismu všemi jinými prostředky kromě války.

V jednom se tedy Číňané a Rusové shodují: komu- nismus přežije jen za podmínky, že se mu podaří vy- mazat demokracii s mapy světa. V Bukurešti se v červnu letošního roku spolu s ostatními komunistickými stranami nadto shodli na neutrálním prohlášení, jímž se jim však nepodařilo odstranit rozdíly v metodě a postupu za společným cílem. Výročí bolševické revoluce v listopadu poskytlo novou — a stejně marnou — příležitost k na- rovnání. Uprostřed samotných moskevských jednání *Pravda* a *Žen Min Ži Pao* na sebe vyjely se starými argumenty, dokumentující tak proudy neustále pode- milající předstíranou jednotnou frontu komunistů.

Bylo by klamně z tohoto vývoje uzavírat, že svobodný svět má dát přednost jednomu či druhému směru. Obě- ma jde o přežití a konečné vítězství komunismu nad demokracií ve světovém měřítku, zatím co demokracii jde o vítězství nad sovětskou i čínskou versí komunismu. Avšak očividný rozklad v komunistickém hnutí nabízí svobodnému světu a demokratickému odboji v komu- nistických zemích příležitost k nové ofenzivě. Na mezi- národní frontě může svobodný svět ještě více podlomit zdánlivou jednotu komunistického bloku svou vlastní pružnou a průbojnou politikou. Na domácí frontě může demokratická opozice využít dnešního postavení komu- nistů, již stejně dostatečně oťesených vnitřními rozpory a rozkolem, k tomu, aby je ještě více oslabila, přinutila k ústupkům a pootevřela tak dvéře ke konečnému nahra- žení komunismu vyšší formou lidské organizace.

O LEPŠÍ ZÍTRĚK

Svoboda — zdání nebo skutečnost

At' je svoboda v teorii jakkoliv definována nebo at' je dokonce realnost svobody filozofií popřena, v praxi, v lid- ském životě je zřejmé, co svoboda je: svoboda je možnost volby bez vnějšího nátlaku a bez umělého omezování in- formací.

Umělou filozoficko-historickou konstrukcí o "vedoucí úloze strany" komunistická strana člověku tuto svobodu upírá a soustředí ji do rukou ne svého členstva, ale úzkého kruhu svého vedení, do své manažerské centrály. Ani vý- běr členů ani způsob rozhodování této manažerské cen- trály neopravňují její nárok na to, aby rozhodovala za celou společnost a o celé společnosti. Mezi její členy dostávají se jen ti, kdo prošli úspěšně džunglí zákulisní vysoké politiky v komunistické straně, a jakákoliv uslech- tilá vlastnost v tomto boji člověka osudově diskvalifikuje: pravdomluvnost a opravdovost, nezištnost a věrnost, kri- tičnost a originálnost myšlení, soucit a lidskost — která- koliv z těchto vlastností znamená porážku ve vnitrostrani- cích bojích, v nichž a z nichž rostou komunističtí vůd- cové. A způsob, jímž tito lidé "řeší problémy", je jen důsledkem způsobu, jímž se na svá místa dostali: ne studium, diskuse a hlasování, ale mocenský zákulisní zá-

pas, ve kterém důkaz pravdy je nahražen likvidací pro- tivníka, rozhoduje o politice strany.

Abyste znemožnil svobodu, tento systém vytvořil soustavu mocenských monopolů, které činí právě to, co definuje nesvobodu: upírají lidem informace a vykonávají na ně nátlak. Tato soustava je složena z monopolu informací, monopolu intelektuálního vůdcovství, monopolu organi- začního, monopolu výrobních prostředků a monopolu zbraní.

Monopol informací zaručuje, aby společnost dostala jen ty informace, na jejichž základě může jednotlivec dělat jenom ty závěry, které jsou v souladu s rozhodnutími komunistické manažerské centrály. Monopol intelektuál- ního vůdcovství má za úkol zajistit, aby výklad známých faktů byl vždy v souladu se záměry téže centrály. Mo- nopol organizační zaručuje, že ti, kdo nesouhlasí s ná- zory stranické centrály, se nebudou moci spojit, aby svůj názor prosazovali.

Monopol výrobních prostředků zabezpečuje, že všichni obyvatelé státu budou pracovat podle rozhodnutí stra- nické centrály a že tato centrála bude mít prostředky k provádění své politiky, odměňování stoupenců a dis- kriminaci vůči váhavcům a odporcům. Monopol zbraní pak chrání všechny ostatní monopoly.

Bojovat proti tomuto potlačování aparátu za svobodu vlastní je právem a za svobodu druhých je povinností každého člověka. Bojovat tento boj neznamená být auto- maticky proti všemu, co komunistická manažerská cen- trála nařizuje. Je-li nutnost poslouchat její příkazy ne- svobodou, i když obrácenou naruby. V prvním i dru- hém případě zůstává rozhodování a iniciativa v rukou vládců, nikoliv v rukou ovládaných.

Boj za svobodu je tak rozsáhlý, jako jsou rozsáhlá opa- tření manažerské společnosti na její potlačení. Vyžaduje bránit se proti monopolu informací, t. j. opatřovat si — o minulosti i přítomnosti — informace neodvislé od ko- munistických pramenů a zpřístupňovat je. Vyžaduje od- porovat monopolu intelektuálního vůdcovství — t. j. vědomé úsilí samostatně myslet a se rozhodovat, neovliv- něn negativně ani pozitivně totalitní propagandou, a vý- sledky tohoto myšlení dávat k dispozici i jiným, kdo usi- lují o totéž, a podle nich jednat. Vyžaduje zneškodňovat monopol výrobních prostředků ovlivňováním hospodářství tak, aby bylo používáno k obecnému prospěchu a nikoliv potlačování svobody. Vyžaduje paralyzovat monopol orga- nizační zvyšováním autonomie složek povolených organi- zací i tvořením zcela neodvislých skupin sobě a svým ideálům věrných přátel. Vyžaduje konečně prolomení mo- nopolu zbraní. Ve Spojených státech má každý občan ústavou zaručeno právo vlastnit zbraň jakožto poslední záruku proti zneužití státní moci k zničení jeho svobod. Ten, kdo usiluje o svobodu v komunistickém státě, musí vycvičit a udržovat svou tělesnou sílu a obratnost, hledět ovládat zbraně a hledět si získat k nim přístup.

Být bojovníkem za svobodu bylo vždy úkolem obtížným, nebezpečným a nevděčným. Je to tak mnohonásobně v manažerské společnosti, jejíž je komunistická společnost vyhraněným představitelem. Vyžaduje to plné oddanosti, životního úsilí, síly duševní i mravní, rozvíjení schopností tělesných i rozumových. Prototypem bojovníka za svo- bodu v komunistickém státě není opilý flákač ani so- becký ulejšák. Komunismus bude překonán lidmi, kteří překonají jeho mocenskou převahu nesobeckostí, sebe- kázní, převahou intelektuální a mravní. A k tomu je povolán každý.